

**Rabbi**

(héb. rab a. m. nagy, t. i. tudományra, tekintélyre), eredetileg tanító, a zsidó tudósoknak díszneve, később általában a. m. «uram», ma a zsidó közösségek által alkalmazott s többnyire az állam által is elismert lelkipásztornak és szellemi vezetőnek címe. Feladata volt: a zsidó

teológiának, kivált a talmudnak tanítása; teológiai és etikai előadások tartása a zsinagógában, házasságkötések és felbontások eszközlése, vallásos kérdések eldöntése, a rituális metszők s a kóserhús kezelésének s általában a vallásos gyakorlatnak ellenőrzése, régebben még a zsidók közt felmerült magánjogi ügyek elintézése is. Nagyobb községekben a R.-nak 1 vagy 2 R.-ülnöke (dáján a. m. bíró) van, kikkel együtt alkotja a 3 tagból álló R.-kollégiumot (béth-din, a. m. törvényszék), melynek ő az elnöke. Manapság, kivált a modern R.-k, a héber és a közép-, itt-ott népiskolai hittanítással kibővítették különben több tekintetben megszorított hatáskörüket, mely szerint megkülönböztetünk helyi vagy kerületi, hazánkban még e század első felében kerületi R.-kat is. Kiképzésüket vagy a régi szokás szerint, a jesibáknak nevezett talmudiskolákban (hazánkban a legtekintélyesebb az állam által elismert pozsonyi), vagy pedig, újabban, rabbiiskolákban (l. o.) nyerik. A jargonban a R. szót rebbe-nek ejtik, mi jelenleg hiveik körében a csodatevő R.-nak szokásos elnevezése.



Rabbiiskola

intézet, mely rendszeresen és modern szellemben nevel zsidó teologusokat. Az ilyen iskolák csak e században keletkeztek; a legelső Franciaországban, hol állami intézet (jeleneg Párisban), a második, most már beszüntetett, Padovában. Egy ideig a legelőkelőbb volt az 1854. alapított boroszlói zsidó teológiai szeminárium (Fraenkel-féle alapítvány). Újabb efféle intézetek létesültek Londonban, Rómában, Cincinnati- és New Yorkban, Berlinben (kettő, a Hochschule für d. Wissenschaft d. Judenthums, alapítatott 1872. és a Hildesheimer Izrael által alapított Rabbinerseminar für d. orthodoxe Judenth.) és Budapesten, hol 1877. megnyílt az országos rabbiképző intézet, mely körül soká folyt a hazai zsidóságban fennálló pártok makacs küzdelme. Az országos zsidó pénzalapból fenntartott intézet az állam által elismerve, ennek fő felügyelete alatt áll, melyet a kormány vezérlő bizottság által gyakorol, melyne tagjait a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevezi ki. V. ö. Schill Salamon, A budapesti orsz. rabbiképző-intézet története (Budapest 1896).